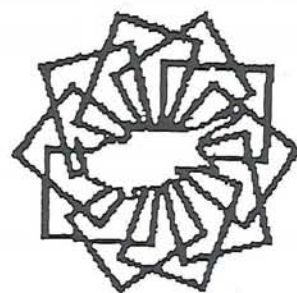


ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ



ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

CYPRUS ASSOCIATION OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS

ΔΕΛΤΙΟ

ΚΟΕΔ

Μέλος του Commonwealth
Council for Educational
Administration

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λίγα λόγια για την πρώτη μας έκδοση	σελ. 2
Κυπριακός Όμιλος Εκπαιδευτικής Διοίκησης Α. Π. Πολυδώρου	σελ. 3
Νέα του Κοινοπολιτειακού Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Διοίκησης (CCEA) Π. Θεοφυλάκτου	σελ. 6
Διεθνές συνέδριο για την εκπαιδευτική διοίκηση	σελ. 8
Τι έδειξε η έρευνα του ΚΟΕΔ για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών Π. Πασιαρδή	σελ. 9
Εκπαιδευτικά σχόλια	σελ. 13

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΑΣ ΕΚΔΟΣΗ . . .

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία ανάπτυξη των μέσων μαζικής ενημέρωσης με αυξανόμενη τάση κυριαρχίας των ηλεκτρονικών μέσων. Πέρα από την καταπληκτική πρόοδο που σημειώνεται στον τομέα της πληροφορικής, δεν είναι ορθό να παραβλέπουμε ότι γινόμαστε ολοένα και περισσότερο ακροατές/θεατές των γεγονότων. Η τεράστια αυτή δύναμη επηρεάζει αρνητικά τον άνθρωπο μετατρέποντάς τον σε παθητικό δέκτη με άμεση συνέπεια την αλλοτρίωσή του με όλα τα επικίνδυνα επακόλουθα. Αυτή προφανώς είναι η αιτία και για την ελάττωση της επικοινωνίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς.

Ο Κ.Ο.Ε.Δ. ως Όμιλος προβληματισμού στον τομέα της εκπαιδευτικής διοίκησης δεν μπορεί να παραγνωρίζει το γεγονός ότι εκπαιδευτικά περιοδικά με αξιόλογη προσφορά έπαυσαν να εκδίδονται, το ένα μετά το άλλο, κατά τα τελευταία χρόνια.

Οι εκπαιδευτικές οργανώσεις έχουν σημαντικό ρόλο αλλά και τεράστια ευθύνη να συμβάλουν στη διατήρηση και παραπέρα ανάπτυξη της επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και την κριτική τοποθέτησή τους πάνω στη διαμόρφωση και την πορεία του εκπαιδευτικού γίνεσθαι.

Ο Όμιλός μας δεν διαθέτει τις οικονομικές δυνατότητες για μια πολυσέλιδη περιοδική έκδοση. Ωστόσο αποτολμά σήμερα αυτό το μικρό βήμα με την ελπίδα ότι θα έχει την ανταπόκριση και τη συμπαράσταση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων.

Το πρώτο μας αυτό Ενημερωτικό Δελτίο αποσκοπεί στα πιο κάτω:

- *Να ενημερώσει τους εκπαιδευτικούς για τους σκοπούς του Κ.Ο.Ε.Δ. Ταυτόχρονα καλεί όσους συμφωνούν με τους σκοπούς του και επιθυμούν να εργασθούν για την πραγματοποίησή τους να γίνουν μέλη του Ομίλου.*
- *Να ενημερώσει τα μέλη του και όσους εκπαιδευτικούς ενδιαφέρονται για τις δραστηριότητες του Κ.Ο.Ε.Δ.*
- *Να πληροφορήσει τους αναγνώστες για σύγχρονες εκπαιδευτικές εξελίξεις σε διάφορες χώρες.*
- *Να σχολιάσει επίκαιρα εκπαιδευτικά θέματα.*

Φιλοδοξία μας είναι το Δελτίο αυτό να εξελιχθεί σε περιοδική έκδοση που να εμπλουτίζεται διαρκώς τόσο σε αριθμό σελίδων όσο και στην ποιότητα του περιεχομένου του.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

Κυπριακός Όμιλος Εκπαιδευτικής Διοίκησης

φ/δι κ. Πέτρου Πασιαρδή
Τμήμα Επιστημών της Αγωγής
Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: 02-360371 Fax: 02-366741

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΚΟΕΔ)

Από τον Α. Π. Πολυδώρου

Ο Κυπριακός Όμιλος Εκπαιδευτικής Διοίκησης (ΚΟΕΔ) ιδρύθηκε το 1977.

Βασικοί σκοποί του Ομίλου είναι:

- Να προάγει την εκπαιδευτική διοίκηση στην Κύπρο και να ενθαρρύνει την έρευνα στον τομέα αυτό.
- Να αποτελεί για όλους τους ενδιαφερόμενους βήμα συζήτησης νέων προσεγγίσεων αναφορικά με την εκπαίδευση και ειδικά την εκπαιδευτική διοίκηση.
- Να διευκολύνει τη διάδοση των γνώσεων που έχουν σχέση με την έρευνα, την κατάρτιση και την πρακτική εφαρμογή στην εκπαιδευτική διοίκηση.
- Να διατηρεί στενή σχέση με οργανισμούς που έχουν σχέση με την εκπαίδευση της Κύπρου και με παρόμοιους άλλων χωρών και ιδίως των χωρών της Κοινοπολιτείας.

Μέλη του ΚΟΕΔ μπορούν να γίνουν όλοι όσοι έχουν μετεκπαίδευση στην παιδαγωγική και όσοι ασκούν διοικητικό έργο, τουλάχιστο στη θέση βοηθού διευθυντή σχολείου.

Ο ΚΟΕΔ είναι συνδεδεμένος με το Κοινοπολιτειακό Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Διοίκησης. Το γεγονός αυτό αποτελεί γέφυρα επαφής με εκπαιδευτικούς φορείς και μέσα εκπαιδευτικής ενημέρωσης στις άλλες χώρες και κυρίως στη Βρετανική Κοινοπολιτεία. Το περιοδικό "Studies in Educational Administration", που εκδίδεται από το Κοινοπολιτειακό Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Διοίκησης και αποστέλλεται στα μέλη του ΚΟΕΔ είναι ένα έντυπο με σύγχρονες αντιλήψεις και επιστημονικές προδιαγραφές. Τα ενημερωτικά δελτία "International Directions in Education" και "CCEA Newsletter" του πιο πάνω Συμβουλίου παρέχουν, επίσης, πολύτιμες πληροφορίες για τις εκπαιδευτικές εξελίξεις σε πολλές χώρες όλων των ηπείρων.

Το Κοινοπολιτειακό Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Διοίκησης οργανώνει κάθε τέσσερα χρόνια διεθνή εκπαιδευτικά συνέδρια στα οποία μετέχουν κορυφαίοι εκπαιδευτικοί, ακαδημαϊκοί και ερευνητές από όλο τον κόσμο. Τα συνέδρια αυτά φιλοξενούνται, εκ περιτροπής, σε χώρες όπου λειτουργούν Οργανώσεις Εκπαιδευτικής Διοίκησης που είναι μέλη του πιο πάνω Συμβουλίου.

Το 1980 έγινε στη Λευκωσία το Τέταρτο Διεθνές Κοινοπολιτειακό Συνέδριο Εκπαιδευτικής Διοίκησης με θέμα "Η διεύθυνση των σχολείων του μέλλοντος - έμφαση στους διευθυντές". Η επιτυχία στην οργάνωση του συνεδρίου, αλλά και ο μεγάλος αριθμός Κυπρίων εισηγητών με υψηλού επιπέδου εισηγήσεις άφησαν άριστες εντυπώσεις στους συνέδρους. Ο απόηχος του συνεδρίου εκείνου διατηρείται ακόμη στη μνήμη όσων το έζησαν από κοντά.

Ο ΚΟΕΔ αναμένει ότι θα του δοθεί η ευκαιρία να φιλοξενήσει και πάλι στην Κύπρο ένα από τα προσεχή διεθνή συνέδρια εκπαιδευτικής διοίκησης. Ο Όμιλος πιστεύει πως με τη συμμετοχή του σε διεθνείς εκπαιδευτικές εκδηλώσεις και προπάντων με την οργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων στην Κύπρο προάγεται στην πράξη η διαφώτιση για το εθνικό μας ζήτημα.

Παράλληλα με τα διεθνή συνέδρια του Κοινοπολιτειακού Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Διοίκησης οργανώνονται από αντίστοιχες οργανώσεις της Αμερικής, επίσης κάθε τέσσερα χρόνια, και σε συνεργασία με το πιο πάνω Συμβούλιο παρόμοια συνέδρια γνωστά με τον τίτλο "Διεθνές Πρόγραμμα". Το καθένα από τα συνέδρια αυτά γίνεται στο ενδιαμέσο του άλλου και έτσι το ένα διαδέχεται το άλλο κάθε δύο χρόνια.

Από τις 15 ως τις 27 Μαΐου 1994 έγινε στο Τορόντο του Καναδά και στο Μπούφαλο των ΗΠΑ το 8ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα "Επίμονα διλήμματα στη θεωρία και πράξη της διεύθυνσης". Τον ΚΟΕΔ αντιπροσώπευσε ο Δρ. Πέτρος Πασιαρδής, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Κοινοπολιτειακό Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Διοίκησης διόρισε τον Δρα Πασιαρδή ως μέλος του Συμβουλευτικού Σώματος Εκδόσεων του περιοδικού "Studies in Educational Administration".

Εκδηλώσεις του ΚΟΕΔ:

Κατά τα τρία τελευταία χρόνια ο ΚΟΕΔ είχε τις πιο κάτω εκδηλώσεις:

- *Τον Ιούνιο του 1992 κάλεσε τον καθηγητή Hugh Jenkins, περιφερειακό εκπρόσωπο του Κοινοπολιτειακού Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Διοίκησης για την Ευρώπη και τη Μεσόγειο, από τη Βρετανία, και την κα Diana Powell, ειδική για το αναλυτικό πρόγραμμα δημοτικής εκπαίδευσης, επίσης από τη Βρετανία, οι οποίοι έκαναν σεμινάριο στους επιθεωρητές δημοτικής εκπαίδευσης και τους λειτουργούς ανάπτυξης προγραμμάτων με θέμα "Το νέο αναλυτικό πρόγραμμα στο Ηνωμένο Βασίλειο". Ο καθηγητής Jenkins έδωσε και δημόσια διάλεξη με θέμα "Τελευταίες εξελίξεις στην εκπαίδευση στο Ηνωμένο Βασίλειο".*
- *Το Μάιο του 1993 ο ΚΟΕΔ οργάνωσε συζήτηση με θέμα "Το εκπαιδευτικό σύστημα υπόθεση που αφορά μόνο το κράτος ή και*

κοινοτικούς φορείς;". Εισηγητές ήταν ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης κ. Νίκος Λεοντίου, εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και ο Δήμαρχος Λατσιών κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης, εκ μέρους της Ένωσης Δήμων Κύπρου.

- Κατά τη σχολική χρονιά 1993-94 ο ΚΟΕΔ διεξήγαγε έρευνα μεταξύ των εκπαιδευτικών της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με θέμα: "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών". Τα πορίσματα της έρευνας ανακοινώθηκαν σε δημόσια εκδήλωση που έγινε το Μάιο του 1994. Αντίτυπα της έρευνας στάληκαν στην Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, στο Γενικό Διευθυντή και τους Διευθυντές των Τμημάτων του Υπουργείου, στις εκπαιδευτικές οργανώσεις και σε άλλους εκπαιδευτικούς φορείς.

Οι πιο πάνω δραστηριότητες του ΚΟΕΔ κάλυψαν θέματα και προβλήματα που απασχολούν τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τις εκπαιδευτικές αρχές και πιστεύουμε πως η θετική επίλυσή τους θα συμβάλει στην πρόοδο της εκπαίδευσης.



Νέα του CCEA (Κοινοπολιτειακού Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Διοίκησης)

Από τον Παντελή Θεοφυλάκτου

Τα πιο κάτω εκπαιδευτικά νέα είναι παρμένα από το τελευταίο ενημερωτικό δελτίο του Κοινοπολιτειακού Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Διοίκησης.

Φινλανδία:

Η δωρεάν εκπαίδευση, σε όλα τα επίπεδα, άρχισε στη Φινλανδία πριν από 30 περίπου χρόνια. Τα παιδιά στη χώρα αυτή ξεκινούν την εκπαιδευτική τους ζωή στην ηλικία των επτά χρόνων. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των πρώτων εννιά σχολικών χρόνων ήταν και παραμένει ενιαίο. Μια σημαντική αλλαγή έγινε πρόσφατα στο πρόγραμμα σπουδών για τις επόμενες δυο τάξεις, οπότε συμπληρώνεται και ο κύκλος της βασικής εκπαίδευσης.

Το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων από 80% μειώνεται στις τάξεις αυτές από φέτος σε 55%, με ταυτόχρονη ανάλογη αύξηση των μαθημάτων επιλογής. Μια άλλη σημαντική αλλαγή επιτρέπει στους μαθητές των τάξεων αυτών να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους σε τρία ή και τέσσερα χρόνια, αντί δυο, ακολουθώντας το δικό τους ρυθμό.

Λατινική Αμερική:

Όπως είναι γνωστό, επικρατούν δραματικές συνθήκες γύρω από το θέμα της εκπαίδευσης στις περισσότερες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Η υποχρέωση των κυβερνήσεων των χωρών αυτών περιορίζεται στην πληρωμή των μισθών των εκπαιδευτικών. Όλα τα άλλα αποτελούν ευθύνη και υποχρέωση των κοινοτήτων στις οποίες λειτουργούν τα σχολεία.

Εκμεταλλευόμενοι αυτή την κατάσταση, η καθολική εκκλησία ίδρυσε το 1964 οργανισμό με το όνομα Fe Y Alegria (Πίστη και Χαρά) με σύνθημα: "Εκεί που σταματά ο ασφαλτωμένος δρόμος, όπου δεν υπάρχει νερό, ηλεκτρισμός ή άλλες υπηρεσίες, εκεί ξεκινά η Fe Y Alegria". Μέσα από τον οργανισμό αυτό παρέχονται εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά σε δώδεκα χώρες της Λατινικής Αμερικής (με το αζημίωτο της καθολικής εκκλησίας φυσικά).

Καναδάς:

Ο Καναδάς συγκαταλέγεται ανάμεσα στις χώρες εκείνες όπου οι τοπικές αρχές (γονείς και τοπική αυτοδιοίκηση) είχαν ως τώρα μεγάλες εξουσίες στη λειτουργία των σχολείων, μέσα από αρκετά συμβούλια. Κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια όμως τα συμβούλια ελαττώνονται συνεχώς (ενώ οι εκπαιδευτικές περιφέρειες διευρύνονται). Συνεπώς πολλές εξουσίες επανέρχονται στο κράτος. Μια από τις πιο σημαντικές αλλαγές είναι η επιλογή και ο διορισμός των συμβούλων-επιθεωρητών από την κεντρική κυβέρνηση, και όχι από τις τοπικές αρχές όπως συνέβαινε προηγουμένως.

Δυο είναι, προς το παρόν τουλάχιστο, οι απώτεροι στόχοι για τις αλλαγές αυτές: πρώτο, η εξοικονόμηση πόρων και δεύτερο, η στενότερη παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας των σχολείων. Προβλέπεται ότι οι αλλαγές αυτές, και άλλες που προγραμματίζονται για το μέλλον, θα προκαλέσουν κλιμάκωση της αντιπαράθεσης των ενδιαφερομένων μερών με την κυβέρνηση.

Ολλανδία:

Τα παιδιά στην Ολλανδία αρχίζουν τη φοίτησή τους στο σχολείο στα έξι τους χρόνια. Στα πλαίσια της εκπαιδευτικής αλλαγής που έγινε το 1985, οι δυο προηγούμενες ηλικίες του νηπιαγωγείου (4-5 και 5-6 χρόνων) εντάχθηκαν διοικητικά στον τομέα της δημοτικής εκπαίδευσης.

Κατά τη σχολική χρονιά 1992-93 συστάθηκε από το Υπουργείο Παιδείας της χώρας επιτροπή αξιολόγησης της δημοτικής εκπαίδευσης. Μέλη της επιτροπής αυτής ήταν επιθεωρητές και πανεπιστημιακοί του κλάδου επιστημών της αγωγής.

Τα κυριότερα ευρήματα της επιτροπής αυτής είναι τα ακόλουθα:

- *Πολλοί δάσκαλοι δεν μπορούν να προσαρμόσουν την εργασία τους στις ατομικές ανάγκες των μαθητών, με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός παιδιών να παραπέμπονται για βοήθεια από ειδικούς δασκάλους.*
- *Η σχολική εργασία πρέπει να δίνει μεγαλύτερη σημασία στα αποτελέσματα. Τονίζεται επίσης ότι τα εκπαιδευτικά επίπεδα χρειάζεται να βελτιωθούν.*
- *Οι διευθυντές των σχολείων αφιερώνουν πολύ μεγάλο μέρος του χρόνου τους σε διοικητικά θέματα. Είναι ανάγκη να δώσουν περισσότερη σημασία στο ρόλο τους ως εκπαιδευτικοί ηγέτες.*

Η επόμενη αξιολόγηση της δημοτικής εκπαίδευσης έχει οριστεί για ν' αρχίσει μέσα στο 1999.

Νέα Ζηλανδία:

Στη Νέα Ζηλανδία εφαρμόζεται πρόγραμμα αναμόρφωσης του εκπαιδευτικού συστήματος. Η πρώτη φάση άρχισε το 1989, και

αποσκοπούσε στην επιμόρφωση των διευθυντών. Σκοπός ήταν να προετοιμαστούν οι διευθυντές να αναλάβουν περισσότερες διοικητικές ευθύνες. Η δεύτερη φάση άρχισε το 1992, και αποσκοπούσε στην αναδόμηση των αναλυτικών προγραμμάτων, με την ταυτόχρονη εφαρμογή σχεδίου αξιολόγησης.

Το αναθεωρημένο εκπαιδευτικό σύστημα επικεντρώνεται γύρω από δυο βασικές και αλληλοεξαρτώμενες αρχές: πρώτο, αναγνωρίζεται από όλους η ευθύνη του σχολείου να επιτελεί αποτελεσματικά την κοινωνική του αποστολή, δεύτερο, τα αποτελέσματα της σχολικής εργασίας θα ελέγχονται με σταθμισμένα δοκίμια.

Απώτερος στόχος των εκπαιδευτικών αρχών, είναι η προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος της Νέας Ζηλανδίας στο σημερινό ρόλο της χώρας στη διεθνή αγορά.

Διεθνές συνέδριο για την εκπαιδευτική διοίκηση

Το όγδοο International Intervisitation Program-1994 είναι ένα από τα πιο σημαντικά διεθνή συνέδρια που οργανώνονται από το Commonwealth Council for Educational Administration κάθε τέσσερα χρόνια με βασική θεματική την Εκπαιδευτική Διοίκηση. Φέτος έγινε από τις 15 έως τις 20 Μαΐου 1994 στο Ontario Institute for Studies in Education στο Τορόντο του Καναδά. Ο Όμιλός μας εκπροσωπήθηκε από τον Επίκουρο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου (και μέλος του Ομίλου μας) Πέτρο Πασιαρδή. Η εμπειρία του συνεδρίου εκείνου ήταν πραγματικά εξαιρετική. Οι ομιλητές ήταν όλοι από τα σημαντικότερα διεθνή ονόματα στο χώρο της εκπαιδευτικής διοίκησης και μέσα από αυτό το συνέδριο δόθηκε η ευκαιρία στον εκπρόσωπό μας να προβάλει και τον Όμιλό μας καθώς επίσης και τις δραστηριότητες που ετοιμάζουμε. Η δική του εισήγηση, που είχε τίτλο "Problem and dilemma identification and formulation as the most critical element of the decision-making process: behavioral biases and characteristics", έτυχε πολύ θετικής αποδοχής και έτσι ο Όμιλός μας και το Πανεπιστήμιο Κύπρου "μπήκαν στο χάρτη της διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας".

Το επόμενο συνέδριο θα γίνει μέσα στο 1998, αλλά δεν έχει ακόμη αποφασιστεί ποια χώρα θα το φιλοξενήσει. Ευχή μας είναι να μπορέσουμε στο μέλλον να οργανώσουμε ένα τέτοιο συνέδριο.

ΤΙ ΕΔΕΙΞΕ Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΚΟΕΔ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Από τον Πέτρο Πασιαρδή
Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου Κύπρου

Εισαγωγή:

Η εργασία αυτή ξεκίνησε ως μια από τις δραστηριότητες του Κυπριακού Ομίλου Εκπαιδευτικής Διοίκησης (ΚΟΕΔ). Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου, στο οποίο ο γράφων είναι μέλος, έκρινε χρήσιμο να αναλάβει μια έρευνα σε βάθος αναφορικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, γνωρίζοντας ότι το θέμα αυτό αποτελεί ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει το εκπαιδευτικό σύστημα τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα. Μια τέτοια έρευνα σίγουρα αποτελεί μια πολύτιμη προσφορά στην εκπαίδευση του τόπου, ιδιαίτερα σήμερα που οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού βρίσκονται σε διάλογο για τη δημιουργία ενός νέου, πιο αποτελεσματικού και γενικά πιο αποδεκτού συστήματος αξιολόγησης.

Στόχοι:

Η εργασία αυτή είχε τους ακόλουθους στόχους: Πρώτο, να περιγράψει και να αναλύσει τις θέσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών λειτουργών και των δυο βαθμίδων (δημοτικής/προδημοτικής και μέσης/τεχνικής) της δημόσιας εκπαίδευσης στην Κύπρο και, συνεπώς, να βοηθήσει τον κάθε ενδιαφερόμενο να καταλήξει σε ορισμένα συμπεράσματα, όπως, για παράδειγμα, αν χρειάζεται αλλαγές το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Δεύτερο, να εντοπιστούν οι κυριότερες βασικές αρχές και τα κυριότερα συστατικά στοιχεία που πρέπει να διέπουν ένα σύστημα αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών. Τρίτο, να γίνουν εισηγήσεις για αλλαγές και βελτίωση, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής. Πιο συγκεκριμένα, καταβλήθηκε προσπάθεια να απαντηθούν τα ερωτήματα που ακολουθούν:

1. Χρειάζεται αλλαγή(ές) το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης;
2. Με βάση τις απαντήσεις στα ερωτήματα/δηλώσεις που έθεσε το ερωτηματολόγιο, ποιες είναι οι επιμέρους θέσεις και στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το θέμα αυτό;

3. Ποιες είναι οι βασικότερες αρχές που πρέπει να διέπουν ένα καινούριο, ολοκληρωμένο σύστημα για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού; Δηλαδή, ποια πρέπει να είναι τα συστατικά στοιχεία ενός μελλοντικού συστήματος αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών της Κύπρου, με βάση τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών λειτουργών;

Δείγμα:

Ο πληθυσμός της έρευνας ήταν ολόκληρος ο εκπαιδευτικός κόσμος της Κύπρου, που εργοδοτείται από το δημόσιο, τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από τη θέση που κατέχουν στο εκπαιδευτικό σύστημα. Έτσι ο πληθυσμός αποτελείται από απλούς εκπαιδευτικούς, βοηθούς διευθυντές σχολείων, διευθυντές, επιθεωρητές και πρώτους λειτουργούς εκπαίδευσης (ΠΛΕ).

Ερωτηματολόγιο:

Το ερωτηματολόγιο εκπονήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Κυπριακού Ομίλου Εκπαιδευτικής Διοίκησης (ΚΟΕΔ). Κύριος άξονας της δημιουργίας αυτού του ερωτηματολογίου ήταν (1) τα αποτελέσματα των πιο αξιόλογων ερευνών που έχουν γίνει σχετικά με το θέμα της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών κυρίως στις Η.Π.Α. και (2) οι ιδιαιτερότητες του Κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος.

Το ερωτηματολόγιο ζητούσε από τους αποδέκτες να απαντήσουν βάζοντας σε κύκλο τον αριθμό στην κλίμακα Likert από 1 έως 5 που τους εκφράζει καλύτερα (1=συμφωνώ απόλυτα και 5=διαφωνώ απόλυτα). Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 64 ερωτήματα/ δηλώσεις και από 5 δηλώσεις δημογραφικού χαρακτήρα.

Αποτελέσματα:

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται υπό μορφή αρχών οι οποίες πρέπει να διέπουν τη δημιουργία ενός νέου συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών της Κύπρου. Οι αρχές βασίζονται πάνω στις απόψεις που εκφράστηκαν από τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς που απάντησαν το ερωτηματολόγιο, και που αποτελούν το 30% του συνολικού δείγματος της έρευνας.

Πρώτη Αρχή: Το όργανο αξιολόγησης για το διευθυντή πρέπει να διαφοροποιηθεί από εκείνο για τον απλό εκπαιδευτικό και το βοηθό διευθυντή καθώς επίσης και το όργανο για την αξιολόγηση του βοηθού διευθυντή πρέπει να διαφοροποιηθεί από εκείνο για τον απλό εκπαιδευτικό.

Δεύτερη Αρχή: Για να γίνει κάποιος καλός διευθυντής, πρέπει να τύχει περαιτέρω μόρφωσης ή επιμόρφωσης σε θέματα εκπαιδευτικής διοίκησης και αξιολόγησης.

Τρίτη Αρχή: Πρέπει να υπάρχει ένα μόνο κλιμάκιο αξιολόγησης για κάθε βαθμίδα εκπαιδευτικών (για όλη την Κύπρο), έτσι ώστε να διασφαλίζεται το "κοινό μέτρο".

Τέταρτη Αρχή: Στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού είναι απαραίτητο να συνυπολογίζονται:

- (α) τα αποτελέσματα της εργασίας του στην τάξη
- (β) η ενεργός συμμετοχή του στη ζωή της σχολικής μονάδας
- (γ) η γενικότερη πνευματική, συγγραφική, πολιτιστική κτλ. δράση του
- (δ) πρόσθετα ακαδημαϊκά προσόντα

Πέμπτη Αρχή: Η έκθεση του αξιολογητή (ή αξιολογητών) πρέπει οπωσδήποτε να κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό λειτουργό.

Παράλληλα, πρέπει η έκθεση του αξιολογητή να συζητείται με τον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό λειτουργό.

Επίσης, οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι πρέπει να γίνονται 3-5 επισκέψεις το χρόνο σε κάθε εκπαιδευτικό για σκοπούς αξιολόγησης.

Έκτη Αρχή: Πρέπει να δημιουργηθεί μια νέα θέση προαγωγής ισότιμη προς εκείνη του διευθυντή με σκοπό ο καλός εκπαιδευτικός να μπορεί να παραμένει, αν το επιθυμεί, στην τάξη και μετά την προαγωγή του.

Έβδομη Αρχή: Στη διαδικασία αξιολόγησης του απλού εκπαιδευτικού πρέπει να εξευρεθούν τρόποι ώστε να συμμετέχουν:

- (α) ο οικείος επιθεωρητής και ο διευθυντής του σχολείου
- (β) ο ενδιαφερόμενος εκπαιδευτικός
- (γ) οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι στη διαδικασία αξιολόγησης του διευθυντή πρέπει να εξευρεθούν τρόποι ώστε να συμμετέχουν, πέραν του οικείου επιθεωρητή και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου.

Όγδοη Αρχή: Αναφορικά με το θέμα των μονάδων που έχει εξουσία να αποδίδει η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας σε αυτούς που πρόκειται να προαχθούν, οι εκπαιδευτικοί φάνηκαν διχασμένοι. Από την άλλη, οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν ότι τα χρόνια υπηρεσίας πρέπει να εξακολουθούν να μετρούν με τον ίδιο τρόπο, δηλαδή μια μονάδα για κάθε έτος υπηρεσίας στην παρούσα θέση.

Ένατη Αρχή: Στο θέμα της σύστασης Αναθεωρητικής Επιτροπής για αμερόληπτη εξέταση των ενστάσεων, η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έδειξε την προτίμησή της στη δημιουργία τέτοιας Επιτροπής.

Στο ερώτημα "ποιοι πρέπει να μετέχουν σε μια τέτοια επιτροπή" οι απαντήσεις που δόθηκαν ορίζουν την ακόλουθη σύνθεση της Επιτροπής: (1) Δικαστικός, (2) Επιθεωρητής, (3) Διευθυντής Τμήματος, (4) ΠΛΕ, (5) Πανεπιστημιακός. Περίπου στην ίδια θέση με τον ΠΛΕ και τον Πανεπιστημιακό παρουσιάζονται και οι τρεις

Γενάρης 1999

συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών (ΠΟΕΔ, ΟΕΛΜΕΚ και ΟΛΤΕΚ), η καθεμιά από τις οποίες είχε κυρίως την προτίμηση των μελών της.

Σε άλλο συναφές ερώτημα για τη δημιουργία μιας Επιτροπής από δικαστικούς, που να εκδικάζει και εκκαθαρίζει μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα (2-3 μηνών) τυχόν προσφυγές εναντίον προαγωγών, και πάλι η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έδειξαν την προτίμησή τους στη δημιουργία μιας τέτοιας Επιτροπής.

Δέκατη Αρχή: Αναφορικά με τα θέματα της μονιμοποίησης, οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι στα δυο χρόνια υπηρεσίας πρέπει να μονιμοποιούνται. Για την αξιολόγηση για σκοπούς προαγωγής, η πλειοψηφία υποστηρίζει ότι αυτή πρέπει να αρχίζει στα πρώτα 7.5-10 χρόνια της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού.

Επιτροπή ΚΟΕΔ

Πρόεδρος: Ανδρέας Πολυδώρου
Γραμματέας: Κώστας Σωτηρίου
Ταμίας: Ιάκωβος Παρπέρης
Μέλη: Παντελής Θεοφυλάκτου,
Παναγιώτης Κωνσταντινίδης
Πέτρος Πασιαρδής
Ανδρέας Χαραλάμπους

Η επεξεργασία και εκτύπωση του Δελτίου έγινε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του Κέντρου Εκπαιδευτικής Πληροφόρησης (Κ.Ε.Π.) Λαρίνας της Αρμοχίας του

Εκπαιδευτικά Σχόλια

Η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών

Φαίνεται πως οι αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού δεν έχουν ακόμη συνειδητοποιήσει πως η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών ευρίσκεται κατά τα τελευταία χρόνια σε πλήρη αποτελμάτωση. Δεν μπορεί δυστυχώς να ερμηνευθεί αλλιώς η αδράνεια που παρατηρείται αναφορικά με την επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος.

Πρέπει βέβαια από την αρχή να τονίσουμε πως για την χρεοκοπία του θεσμού της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών φταίει τόσο το υφιστάμενο σύστημα, όσο και η κακή χρήση του, η οποία οδήγησε στον πληθωρισμό και την ισοπέδωση, της βαθμολογίας των εκπαιδευτικών και ουσιαστικά στην αχρήστευσή του. Η ρήση ότι το μοναδικό κριτήριο προαγωγής είναι η διάρκεια υπηρεσίας σε μια θέση, δεν αποτελεί σχήμα λόγου, αλλά εκφράζει τη σκληρή πραγματικότητα.

Τα αδιέξοδα που έχουν δημιουργηθεί εξαιτίας αυτής της κρίσης είναι κραυγαλέα και αφορούν τις θέσεις προαγωγής σ' όλες τις βαθμίδες της δημόσιας εκπαίδευσης. Το τραγικό στην όλη υπόθεση είναι ότι το πρόβλημα δεν αφορά μόνο τα πρόσωπα που φιλοδοξούν να προαχθούν σ' ανώτερες θέσεις, αλλά πρωτίστως την πορεία της εκπαίδευσης. Η ποιότητα φυσικά της εκπαίδευσης είναι άρρηκτα δεμένη με την κατάρτιση, το όραμα, τις ικανότητες και την αποτελεσματικότητα ολόκληρου του διδακτικού δυναμικού των σχολείων μας. Οι κατέχοντες όμως διευθυντικές θέσεις πρέπει να εμπυχώνουν το διδακτικό προσωπικό με το παράδειγμα και να εμπνέουν εμπιστοσύνη με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους. Γι' αυτό και πρέπει να επιλέγονται μεταξύ των αρίστων.

Οποιαδήποτε παράταση της εκκρεμότητας γύρω από το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών συσσωρεύει προβλήματα και όχι μόνο την επαγγελματική ανέλιξη των πιο ικανών και αποτελεσματικών εκπαιδευτικών αδικεί, αλλά και την ποιότητα και τη δυναμική βελτίωσης της δημόσιας εκπαίδευσης επηρεάζει αρνητικά.

Προτού όμως κλείσουμε το σχόλιο επιθυμούμε να διατυπώσουμε ορισμένα ερωτήματα για σκοπούς προβληματισμού, χωρίς ωστόσο να έχουμε την ψευδαίσθηση ότι εξαντλούμε το θέμα.

- α) Πώς διασφαλίζεται ότι ένα νέο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δεν θα αχρηστευθεί πάλι από κακή χρήση;*
- β) Μήπως ο θεσμός να ασκεί το ρόλο του συμβούλου και του αξιολογητή το ίδιο πρόσωπο είναι αναχρονιστικός και αναποτελεσματικός;*

γ) Είναι ορθό το όργανο αξιολόγησης του διευθυντή σχολείου, του βοηθού διευθυντή και του απλού εκπαιδευτικού να είναι το ίδιο μια και ο ρόλος για την κάθε θέση είναι διαφορετικός;

Α.Π.Π.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ένα όνειρο για κάθε σκεπτόμενο πολίτη αυτού του τόπου, η ίδρυση του Πανεπιστημίου Κύπρου, είναι πια απτή πραγματικότητα. Το Πανεπιστήμιο είναι και ουσιαστικά και θεσμικά το κορυφαίο εκπαιδευτικό ίδρυμα της πατρίδας μας. Αυτονόητη αναμονή για το λαό και αμετάθετος στόχος για την ακαδημαϊκή κοινότητα είναι ότι το Πανεπιστήμιο θα καταστεί με την πάροδο του χρόνου πνευματικός φάρος και κέντρο για την προαγωγή της εκπαιδευτικής έρευνας στο νησί μας, παράλληλα με τη βασική εκπαιδευτική του αποστολή. Οι θεμελιακές αυτές λειτουργίες θα πρέπει να καλλιεργούνται μέσα στο γόνιμο περιβάλλον του επιστημονικού διαλόγου, στα πλαίσια της επιβαλλόμενης ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Αυτονομία:

Στους εκπαιδευτικούς κύκλους της Κύπρου γίνεται συχνά λόγος για αυτονομία του ατόμου, που θα προέλθει μέσα από την επίτευξη των στόχων της οργανωμένης εκπαίδευσης. Θα προτιμούσαμε η παιδεία μας να στόχευε στη δημιουργία αυτοτελών ατόμων ή όπως θα προσδιόριζε ο Ευάγγελος Παπανούτσος, να "διαπλάσει πολίτες με πνευματική και ηθική αυθυπαρξία". Ο σύγχρονος Γάλλος στοχαστής Bernard Lecomte μας προειδοποιεί, εξάλλου, ότι η πολιτική ακόμα και η θρησκευτική αγωγή διαβρώνεται σήμερα από τον ατομισμό (και όχι το άτομο).

Συλλογικότητα:

Επιδίωξη του Πανεπιστημίου πρέπει να είναι η ολόπλευρη μόρφωση των φοιτητών του. Η εγωκεντρική θέση "ο καθένας για τον εαυτό του", που ευδοκιμεί τόσο στην ιδιαίτερή μας πατρίδα όσο και στον ευρύτερο ελληνικό χώρο, επιβάλλεται να αντικατασταθεί με τη διάθεση συνεργασίας μέσα σε πνεύμα συλλογικότητας. Συμφωνούμε με τον Πρύτανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Νίκο Μαρκάτο ότι η καλή γνώση του αντικειμένου του από ένα πτυχιούχο νέο είναι απαραίτητη αλλά όχι αρκετή. Οι ανάγκες της εποχής μας ζητούν επιστήμονες με ελεύθερη σκέψη, με φαντασία και δημιουργικότητα, πρόθυμους να συνεισφέρουν στο περιβάλλον τους.

Θεσμοί - αρχές - αξίες:

Είναι γενική η θλιβερή διαπίστωση ότι στην Κύπρο σήμερα πάσχουν φοβερά οι αρχές και οι αξίες. Όλοι το αναγνωρίζουν, αλλά κανένας δεν τολμά να επιχειρήσει τη θεραπευτική τομή. Οι θεσμοί βρίσκονται σε κατιούσα. Σίγουρα το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει να επιτελέσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ετοιμασία του ανθρώπινου δυναμικού, που θα αποτελέσει την ποιοτική υποδομή για μια δημοκρατική

κοινωνία ατόμων τα οποία θα παλεύουν για τα δικαιώματά τους, μέσα σε συνθήκες ισονομίας και ισοπολιτείας.

Συμβολή στην αξιοκρατία:

Ευχόμαστε και ελπίζουμε ο Πρύτανης και οι νέες πανεπιστημιακές αρχές όχι μόνο να προστατεύσουν την ανεξαρτησία του Πανεπιστημίου, αλλά και να το κρατήσουν μακριά από οποιεσδήποτε μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Το Πανεπιστήμιο πρέπει να αντισταθεί σε οποιαδήποτε προσπάθεια εμπλοκής του στα επικίνδυνα πλοκάμια του κατεστημένου, για να μπορέσει να λειτουργήσει και ως καταλύτης για την επανόρθωση της αξιοκρατίας, με απώτερο στόχο την καθολική εφαρμογή της.

Π.Θ.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά το Κέντρο Εκπαιδευτικής Πληροφόρησης Λάρνακας-Αμμοχώστου, για την ευγενική του προσφορά για ηλεκτρονική επεξεργασία των κειμένων, και ιδιαίτερα τον κ. Σάββα Νικολαΐδη που ανέλαβε αυτή την ευθύνη.